

Ankenævnet for Forsikring

Den 27. august 2025 blev i sag nr. 103268:

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

mod

Danica Pension, Livsforsikringsaktieselskab
Bernstorffsgade 40
1577 København V

afsagt

k e n d e l s e :

Forsikringstageren har forsikring ved tab af erhvervsevne. I klageskema af 19/3 2025 har klagerens advokat henvist til brev af 20/3 2024 til selskabet. I brevet har klagerens advokat bl.a. anført:

"Danica Pension har vurderet, at [klageren], til trods for, at hun kun arbejder ca. 8 timer om ugen, burde kunne arbejde over halv tid med de helbredsmæssige gener, hun har.

Denne vurdering er jeg ikke enig i, og jeg finder den fuldstændig udokumenteret og ubegrundet.

[Klageren] har svære gener i form af smerter og nedsat bevægelighed i nakke, skuldre og lænd. Man vurderede således på Arbejdsmedicinsk Klinik den 30. juni 2020, at der var tale om en kompleks og kronisk smertetilstand.

Man vurderede endvidere, at der var varige skånehensyn i forhold til nakke, ryg og skulder, Af journalen fra Arbejdsmedicinsk Klinik den 30. juni 2020 fremgår således følgende:

'Nakke:

Undgå nakke- eller rygbelastende arbejde, inkluderende arbejdsfunktioner med tunge løft eller statisk belastning af nakke og ryg. Minimer arbejde med ensidige gentagne belastninger af arme eller aktiviteter med bøjet nakke i længere tid. Mulighed for vekslende arbejdsstillinger. Undgå arbejde med arme over brysthøjde, hop, løb og lignende.

Ryg:

Undgå tunge løft, skub, vrid og arbejde med foroverbøjet ryg eller fastlåste stillinger. Vekslende arbejdsstillinger, gerne med skift mellem stående, gående og siddende stillinger, og med mulighed for pauser og

Ankenævnet *for* Forsikring

2.

103268

Skulder:

Undgå kraftbetonede arbejdsopgaver som involverer skulderleddet, særligt med armene ud fra kroppen, og hurtige gentagne skulder- eller overarmsbevægelser. Minimer antallet af opgaver, der involverer længere tids statisk belastende arbejde med arme i eller over skulderniveau. Ydermere er det anbefalelsesværdigt at undgå ensidige gentagne arbejdsbevægelser.'

Jeg finder det ikke dokumenteret, at [klageren], med sine helbredsmæssige og erhvervsmæssige gener skulle kunne arbejde svarende til mere end 1/3 del af det, som hun kunne arbejde, inden hendes erhvervsevne blev nedsat.

[Klageren] har arbejdet som ... på fuld tid i ca. ... år. Hun har i forbindelse med hendes sygeforløb været i kontakt med kommunen vedr. afklaring af hendes erhvervsevne, som resulterede i, at hun flyttede sin [virksomhed] i eget hjem og på væsentlig nedsat tid.

I forhold til [klagerens] arbejde, som ..., bemærker jeg, at hendes helbredsmæssige omstændigheder gjorde, at de bedste arbejdsforhold for [klageren] var at flytte [arbejdet] hjem. [Arbejdspladsen] i hjemmet har gjort det mere skånsomt for [klageren] at udføre sit arbejde. Hun har fået et stødabsorberende gulv, korrekt indstillet [arbejdsstation] og hjælpemiddel i form af stol. Hun kan nu selv tilrettelægge hendes pauser mellem kunderne og kan lægge sig i hjemmet, hvis behovet opstår. Skånebehovet er blevet mere tilgodeset, efter virksomheden er flyttet hjem, og det får en højere og bedre effekt i forhold til hendes helbredsmæssige tilstand, men også i forhold til arbejdsevnen.

Egen læge har i forbindelse med den kommunale afklaring udfyldt LÆ 265 til brug for kommunen. Heraf fremgår følgende:

'Der er med forvaltningen, aftalt at pt. opstarter med privat ..., hvor kundeantallet er markant reduceret og der er indskudt gode perioder med hvile mellem ... Ligeledes er de beskrevne skånehensyn iagttaget så vidt muligt. I fald ovenstående skånehensyn og arbejdsreducering iagttages, vurderes et forsat erhverv som ... som værende realistisk. Tilstanden vurderes værende permanent og skånehensynene ligeledes permanente.'

Det er således min vurdering, at [klagerens] gener og skånehensyn er så omfattende, at hendes erhvervsevne er nedsat med mindst 2/3 del i alle erhverv.

Selvom [klageren], måtte finde et andet arbejde med de ovennævnte skånehensyn, er det urealistisk, at hun ville kunne arbejde mere end 10 timer om ugen.

Jeg gør på den baggrund gældende, at [klageren] ikke er i stand til at arbejde mere end 8-10 timer i ethvert erhverv. Dette er helt urealistisk.

Jeg gør dermed gældende, at [klageren], er begrænset i et hvert erhverv."

Selskabet har den 16/5 2025 til nævnet bl.a. redegjort for sagsforløbet og afgørelsen således:

"Klager har gjort krav på forsikringsydelse ved tab af erhvervsevne i forbindelse med sin nedgang i arbejdstid pr. 1. september 2020.

De for kravet relevante forsikringsdækninger er følgende:

- [Ordning 1] – ret til præmiefritagelse ved 2/3 tab af erhvervsevne
- [Ordning 2] – ret til løbende månedlig ydelse ved 2/3 tab af erhvervsevne
- [Ordning 3] – ret til præmiefritagelse ved 1/2 tab af erhvervsevne

Vedr. [ordning 1]

Klager og hendes tidligere kompagnon havde tegnet krydslivsforsikringer i Statsanstalten (nu Danica) i forbindelse med deres samarbejde i fælles Klager lagde liv/helbred til forsikringen ..., der blev oprettet den 1. april 1990 og opsagt af forsikringstager/kompagnonen til den 1. april 2021.

Krydslivsdækningen havde tilknyttet ret til præmiefritagelse for kompagnonen (som forsikringstager), hvis klager (som forsikrede) led et tab af erhvervsevne med mindst 2/3 udover en karenperiode på 3 måneder.

Dokumentation for indtegnning og opsigelse af denne ordning fremlægges som bilag A, og de for kravet gældende forsikringsbetingelser fremlægges som bilag B. Selskabet henviser til bilag B's side 12 vedrørende virkemåde for retten til præmiefritagelse.

Vedr. [ordning 2]

Klager havde pr. 1. april 1990 tegnet en invaliderente med forsikringsdækning ved tab af erhvervsevne med udløb den 1. maj 2025.

Klagers præmieindbetalinger var aftalt til at ophøre 5 år før ordningens udløb, hvorfor retten til præmiefritagelse ligeledes udløb den 1. maj 2020.

Selskabet gør opmærksom på, at klagers anmeldte krav opstod den 1. september 2020 og dermed efter tidspunktet, hvor klagers præmieindbetalinger var ophørt.

Det betyder, at det alene er dækningen ved tab af erhvervsevne, der er relevant i forhold til den indbragte ankenævns sag.

Forsikringen ved tab af erhvervsevne, giver dækning med løbende hele ydelser ved midlertidigt og længerevarende erhvervsevnetab på mindst to tredjedele (2/3).

Der er en karenperiode på tre måneder.

De for kravet gældende forsikringsbetingelser er fremlagt som bilag B, og dokumentation for indtegnning og ophør af ordningen fremlægges som bilag C.

Vedr. [ordning 3]

I forbindelse med oprettelse af selvstændig virksomhed med sin ægtefælle, oprettede klager en pensionsopsparing i Danica pr. 1. januar 2014 med aftalt udløb den 1. maj 2030.

Ordningen blev tegnet via Pension For Selvstændige (PFS) og med tilkøb af ret til præmiefritagelse ved tab af erhvervsevne på mindst halvdelen udover en karenperiode på 3 måneder.

Forsikringsaftalen på denne ordning fremlægges som bilag D.

Tilskæring af ankenævnstvist - forsikringsnummer [Ordning 3]

I forbindelse med ankesagsbehandlingen er Danica blevet opmærksom på, at der på opsparingsproduktet under forsikringsnr. ... er ret til præmiefritagelse ved et generelt erhvervsevnetab på halvdelen.

I selskabets afgørelse af 22. marts 2023 og i klagesvar af 5. april 2024 er klagers ret til ydelser specifikt afgrænset til to tredjedels-dækninger, jf. bilag 2 og 4.

Det er naturligvis beklageligt, at selskabet i begge afgørelser har overset forsikringsnr. ..., og derfor stadig mangler at behandle og træffe afgørelse herom.

Selskabet bemærker, at selskabets ortopædkirurgiske speciallægekonsulent har oplyst, citat: 'Helt klart urealistisk at skulle fortsætte som ... Men skulder aflastende arbejde over 50% en mulighed.'. Lægeligt set har klager derfor ikke opfyldt den helbredsmæssige betingelse for ret til præmiefritagelse på forsikringsnummer ...

Trods denne lægelige vurdering, vil selskabet dog alligevel gerne imødekomme klager på ...-dækningen og bevilge præmiefritagelse fra karensløb den 1. december 2020 og længst til dækningens ophør den 1. maj 2030.

At selskabet vælger at stille klager bedst muligt, i forhold til retten til præmiefritagelse ved et erhvervsevnetab på halvdelen, skal ses i lyset af den relativt begrænsede præmieydelse på forsikringsnummer ..., den beklagelige sagsbehandlingsforsinkelse, og at selskabet gerne vil medvirke til at fremme ankenævns sagen ved tilskæring af ankenævns tvisten svarende til den indbragte uenighed.

Hvori består uenigheden?

[Klagerens advokat] har indbragt klage for Ankenævnet for Forsikring med henvisning til, at klagers erhvervsevne er nedsat med mindst 2/3 i alle erhverv grundet klagers kroniske smerter og nedsat bevægelighed i nakke, skuldre og lænd.

Danica fastholder sit dækningsafslag af 22. marts 2023, idet klagers erhvervsevne ikke er dokumenteret længerevarende nedsat helbredsmæssigt svarende til 1/3 eller mindre i et erhverv, der tilgodeser hendes skånehensyn (generel vurdering).

Sagsfremstilling

Danica har sammenholdt sagens oplysninger med oplysninger registreret på klager på Erhvervsstyrelsens centrale virksomhedsregister, CVR, for at få et overblik over klagers erhvervsmæssige og selskabsretlige dispositioner i den anmeldte sygeperiode. CVR-oplysningerne fremlægges samlet som bilag E.

Det er dokumenteret, at klager er uddannet ... og har arbejdet som dette i mere end 35 år. Klager har fra 1988 drevet selvstændig virksomhed med en [virksomhed] ejet i lige sameje med en kompanion, jf. klagers bilag 5 og bilag E.

Klager var herudover medstifter, medejer og direktør i sin ægtefælles ... firma fra den 7. august 2013. Klager udtrådte som medejer den 14. maj 2018, jf. bilag E.

Den 4. august 2020 sygemeldte klagers kompagnon sig fra arbejdet i den fælles [virksomhed], jf. bilag F.

Den 1. september 2020 sygemeldte klager sig fra arbejdet i den fælles [virksomhed], jf. bilag 1 (fra 2. september 2020).

Den fælles [virksomhed] ophørte den 30. november 2020, og CVR-nummeret ophørte pr. den 31. december 2020 (bilag G og E).

Ifølge Det Centrale Virksomhedsregister, CVR, er klager aktuelt erhvervsaktiv fra sin hjemmeadresse, hvor hun siden den 1. november 2020, dels har drevet en [virksomhed inden for sit uddannelsesområde] som enkeltmandsvirksomhed, og dels har haft en direktørstilling i ægtefællens ... firma (bilag E).

Helbredsoplysninger

Klagers advokat har fremlagt helbredsoplysninger i bilag 5-10. Til belysning af tvisten indbragt for ankenævnet skal selskabet særligt fremhæve følgende herfra:

2018 - Egen læges journal – bilag 5, s. 18-19

Den 16. maj 2018 var klager til undersøgelse ved egen læge. Lægen noterede, at klager havde arbejdet ... år som ..., og at hun var i 'livslang' fysioterapeutisk behandling grundet følger (sequela) heraf. Lægen noterede, at der ved en fuld undersøgelse ikke kunne påvises andet end relativ kort muskulatur og indskrænket bevægelighed ved rotation og fleksion af nakken. Lægen henviste klager til røntgenundersøgelse og eventuel opfølgende arbejdsmedicinsk vurdering, således:

'... arbejde. 'livslang' tys behandlet gr seq af arbejdet. Langsomt tiltagende smerter trods kons beh. Ingen radiculære gener.
Fuld segmentær us samt perifer neu us, alt ia fraset indskrænket bev i rotation/flexion. Relativ kort i muskulatur Ingen radiculæret etn. aa
carotis/verteb vurderes ia. Ingen tegn på perifer entrapement
Rtg coll cerv mhp status LP
Evt arbejdsmedicinsk klinik'

Samme dag fik klager stillet røntgendiagnosen (RD): slid og slidtageforandringer i nakken (degeneratio og spondylosis), som var forværret i forhold til status i 2007, og derudover en skeletal asymmetri i brystkassens øvre del. Den fulde røntgenbeskrivelse er indsat herunder:

'16-05-2018 11: 52 RU af columna cervicalis

Røntgen af columna cervicalis: Sammenholdt med røntgen 14.11.07 ses progression af overvejende midtcervikale degenerative forandringer med udtalt discusdegeneration C5/C6, lidt mindre udtalt C4/C5, let unkovertbral artrose og udtalt spondylartrose bevirkende moderat påvirkning af rodkanaler in prim sin. Pt. hælder hovedet mod højre sammenholdt med røntgen af thorax 2004 / røntgen af columna thoracolumbalis 14.11.07 ses som da asymmetri af costae 1 / klavikelposition, costa 1 sin / venstre klavikel positioneret lidt højere end modsidigt - man får indtryk af, at costa 1 sin er leddannende med C7?

RO: Spondylosis, degeneratio discii C4-C6 Asymmetri af øvre thoraxskelet. se tekst'

Den 23. maj 2018 var klager til svar på røntgenundersøgelsen hos egen læge. Lægen noterede i den forbindelse, at klager ikke ønskede henvisning til arbejdsmedicinsk ambulatorium.

2019 - Egen læge – bilag 5, s. 12-13

Den 19. og 20. november 2019 var klager igen i kontakt med egen læge vedrørende nakkesmerter.

Klager beskrev periodisk diffus udbredning fra nakke til venstre skulder/overarm, som ikke kunne afhjælpes ved ordentligt ved fysioterapi. Objektivt fandt lægen fri aktiv/passiv bevægelighed, ingen aflåsninger eller kotations/kompressionssmerter. Supraspinatus-og infraspinatus-musklen blev beskrevet som kort og spændt. Lægen henviste klager til behandling med akupunktur.

2020 - Arbejdsmedicinsk Ambulatorium på ... Sygehus - bilag 5, s. 6-11

Den 30. juni 2020 var klager til undersøgelse for kroniske nakkesmerter på Arbejdsmedicinsk Ambulatorium på ... Sygehus, ...

Følgende blev noteret omkring sygehistorik og eksponering:

'Sygdommen:

[Klageren] højrehåndet ... igennem ... år. Henvist af praktiserende læge til arbejdsmedicinsk vurdering af kroniske nakkesmerter.

Mangeårige tiltagende lænde- nakke og skuldersmerter. De sidste fem år har hun reduceret arbejdstiden til ca. 25 timer om ugen på baggrund af tiltagende bevægeapparatssmerter. Især forværring i morgentimerne med bedring op af dagen. Smerterne forværres under arbejdet som ...
(...)

Relevant eksponering:

36 års arbejde som ..., 30 år på fuld tid, periodevist op til 50 timer. Samlet tid med løftede arme 5-6 timer om dagen. Arbejdet kendetegnet ved hyppigt løft af armene samt armene frem foran kroppen og stående/gående arbejde.

Sammenhæng mellem eksponering og sygdom:

Der er tidsmæssig sammenhæng mellem arbejds eksponering som ... og udvikling af smerter i nakke/skulderåg, med hyppige løft af armene frem foran kroppen kombineret med mere statiske løft af venstre arm under ... kombineret med lidt bøjet nakke, der øger risikoen for udvikling af kroniske nakke/skuldersmerter. Gående og stående arbejde der øger risiko for udviklingen af lændesmerter. Arbejdet vurderes ligeledes at kunne vedligeholde og forværre hendes symptomer.'

Følgende blev noteret af objektive fund og observationer ved undersøgelsen:

'Objektivt:

Fremtræder smerteforpint.

Undersøgelsen af nakken begrænset af tendens til svimmelhed ved ekstension og rotation i nakken.

Mange ømme muskulære triggerpunkter i rotator cuffen og pektoralis muskulaturen.

Foramenkompressionstest udløser de kendte smerter samt trykkende diffuse smerter ud i skuldre og overarme. Ingen sikre radikulære symptomer. Nedsat gribekraft i begge hænder på ca 30 kpa. Neurologisk intakt.

Røntgen af cervical columna fra 2018: Spondylose og diskusdegeneration midt cervikalt.

Columna lumbale udbredte myo-facielle smerter der stråler ud i begge balderegioner med smerter i musculus piriformis bilateralt.'

Den undersøgende læge anførte følgende vurdering og anbefalede skånehensyn
'Der vurderes at være tale om en kronisk smertetilstand med risiko for erhvervsevnetab.
Prognosen er usikker. Aflastning og skånehensyn kan bedre tilstanden, men der kan ikke forventes symptomfrihed.
Der vurderes at være varige skånehensyn.

Nakke:

Undgå nakke- eller rygbelastende arbejde, inkluderende arbejdsfunktioner med tunge løft eller statisk belastning af nakke og ryg. Minimer arbejde med ensidige gentagne belastninger af arme eller aktiviteter med bøjet nakke i længere tid. Mulighed for vekslende arbejdsstillinger. Undgå arbejde med arme over brysthøjde, hop, løb og lignende.

Ryg:

Undgå tunge løft, skub, vrid og arbejde med foroverbøjet ryg eller fastlåste stillinger. Vekslende arbejdsstillinger, gerne med skift mellem stående, gående og siddende stillinger, og med mulighed for pauser og

Skulder:

Undgå kraftbetonede arbejdsopgaver som involverer skulderleddet, særligt med armene ud fra kroppen, og hurtige gentagne skulder- eller overarmsbevægelser. Minimer antallet af opgaver, der involverer længere tids statisk belastende arbejde med arme i eller over skulderniveau.

Ydermere er det anbefalelsesværdigt at undgå ensidige gentagne arbejdsbevægelser.'

Den til ambulatoriet tilknyttede socialrådgiver noterede herudover følgende (bilag 5. s. 11):

'EPIKRISE:

Konklusion og plan:

Patienten er til udredning ved læge ... Patienten er selvstændig ... som hun har i fællesskab med kollega. For tiden arbejder patienten ikke fuld tid, men hun har ikke sygemeldt sig. Jeg foreslår, at hun bliver sygemeldt, og derefter langsomt vender tilbage, ved hjælp af fastholdelseskonsulent fra jobcenteret. Patienten føler ikke hendes kollega har forståelse for hendes situation, men det kunne måske løses ved at få den samtale med en fastholdelseskonsulent. Jeg har sendt mine kontaktoplysninger til patienten, og hun tænker over sin situation hen over sin sommerferie.

Ved opfølgning med epikrise/journalgennemgang hos egen læge den 12. august 2020 noterede egen læge følgende.

Ved opfølgning med epikrise/journalgennemgang hos egen læge den 12. august 2020 noterede egen læge følgende:

Gennemgår epikrisen. Pt kan ikke overskue fuldtidsarbejde længere. Lejemålet er opsagt pr 1-12. Pt overvejer lille [virksomhed] derhjemme.

Evi periode med deltidssygemelding, men ikke løsningen på lang sigt. Bør anmeldes som arbejdsbetinget lidelse. Får tid til formularer.'

LÆ285 af 8. oktober 2020 – bilag 16

I bilag 16, s. 54-58 ligger LÆ285-attest til brug for sygedagpengeopfølgning i kommunen.

I attesten oplyste egen læge, at klager var sygemeldt med slitage i nakkerygsøjlen (cervical spondylose) og aktuelt arbejdede 8 t/uge med henblik på aflastning og vurdering af mulig fremtidig arbejdsevne. Af andre forhold af betydning for muligheden for at arbejde anførte lægen ligeledes rygmerter og smerter i nakke/skulder-området (cerviobrakialt syndrom).

Lægen vedlagde journalnotatet fra klagers arbejdsmedicinske undersøgelse på Sygehus ... fra den 30. juni 2020 og henviste hertil.

Fysioterapeut-APV af 15. december 2020 – bilag 15

I bilag 15, s. 13 ligger en fysioterapeut-APV dateret den 15. december 2020 i forhold til klagers arbejde i egen [virksomhed.]

APV blev indledt med, citat

'[Klager] har gennem mange år haft ... med kollega, men de har valgt at lukke ... grundet kollegas sygdom. [Klager] fortæller, at hun til slut stod med alt for mange timer ..., hvilket resulterede i sygdom.'

Fysioterapeuten noterede blandt andet, at denne havde drøftet med klager, at skånebehovene ikke var forenelige med ... faget, og at klager havde oplyst, at hun alligevel ønskede at fortsætte med de timer, der var muligt for hende, fordi hun brændte for sit fag.

Fysioterapeuten noterede, at klager ønskede et fleksjob i egen virksomhed, og at klager havde fået indrettet en ... i eget hjem med en højere [arbejdsstation], stødabsorberende plader under gulvet og derudover kunne planlægge sin dag bedst mulig og holde pause mellem kunderne. Fysioterapeuten vurderede, at klagers [stol] ikke var optimal og foreslog ny.

Fysioterapeuten noterede, at klager døjede med udtrætning i arme og skuldre samt hovedpine, og at klager oplyste, at hun ikke helt havde fået en rytme/hverdag i den nye ..., hvor hun i øjeblikket arbejdede ca. 8 timer om ugen, hvilket var max. Klager startede sin dag med øvelser 15-20 minutter for at få kroppen bedst muligt i gang.

LÆ265 af 24. marts 2021 – bilag 16

I bilag 16, s. 36-42 ligger LÆ285-attest til brug for det kommunale rehabiliteringsteam.

I attesten blev der, i forhold til relevante helbredsforhold, henvist til den arbejdsmedicinske undersøgelse fra den 30. juni 2020 med følgende supplerende bemærkninger fra egen læge:

'Det drejer sig om en [klageren], der tidl. stort set har været rask.

Aktuelle symptomatologi er kroniske, over år, langsomt tiltagende nakke/skulder smerter.

Der foreligger en udførlig beskrivelse af symptomatologi, årsagssammenhæng samt rådgivning arbejdsforhold. Dette er foregået via arbejdsmedicinsk klinik og jeg vedlægger nedenfor epikrisen der beskriver dette. Jeg kan ikke tilføje yderligere.'

Klagers læge har derudover udfyldt felterne om særlige hensyn (pkt. 2.3) og kommentarer til klagers opfattelse af eget helbred (pkt. 2.4):

'2.3 Særlige hensyn

...

Der henvises venligst til arbejdsmedicinsk rådgivning der beskriver særlige hensyn.

Pt. Har i mellem tiden ligeledes haft vurdering og rådgivning via ergoterapeut, hvor arbejdspladsen er nyindrettet bl.a. ergonomisk indrettet, ... og ... stol. Ligeledes fortsætter pt. Med vedligeholdelses beh. Hos fysioterapeut.

2.4 Lægens kommentar til patientens opfattelse af eget helbred

...

Der er med forvaltningen aftalt, at pt. Opstarter med privat ..., hvor kundeantallet er markant reduceret og der er indskudt gode periode med hvile mellem Ligeledes er de beskrevne skånehensyn iagttaget så vidt muligt.

I fald ovenstående skånehensyn og arbejdsreducering iagttages vurderes et fortsat erhverv som ... som værnede realistisk.

Tilstanden vurderes værende permanent og skånehensynene ligeledes permanente.'

2021-2022 - Egen læge – bilag H

Danica har modtaget journalmateriale fra klagers praktiserende læge den 27. januar 2023 til belysning af perioden 2021-2022. Dette fremlægges som bilag H. Ifølge journalerne, har klager ikke henvendt sig til egen læge med bevægeapparatsgener i 2021 og 2022, udover samtalen til brug for lægens udfyldelse af lægeattest, LÆ265 til det kommunale Rehabiliteringsteam (refereret ovenfor).

Fysioterapeutnotater indsendt af klagers advokat – bilag 8

Klagers advokat har den 27. januar 2023 indsendt et pdf'et word-dokument på 13 sider med overskriften 'Journal på [klageren]' og afsluttende med 'Fysioterapeut ...' Notaterne omhandler perioden 30. august 2016 til 14. december 2022.

I relation til nærværende tvist skal selskabet fremhæve følgende notater fra **før** sygemeldingen den 1. september 2020:

'30.08.2016

Patienten forklarer at hun arbejder som selvstændig ..., og det giver hende problemer med smerte i skulder-nakke regionen med spændingshovedpine. Hun mærker også begyndende soven- de/stikkende følelse ud i armene til fingrene. Oplever også i perioder smerte/ stivhed i lænden.

Objektiv:

Nedsat bevægelighed i cervical columna i rotation(smertestop). Positiv test på n. medius bilat, primært dxt. Meget spædt muskulatur i nakke-skulder området, især M. t. trapezius bilat. Og sub- cipita lt. Facetledssyndrom Thoracal columna dxt. T6-T8

Nedsat bevægelighed i lumbal columna i rotation bilat. Og flexion

Behandling:

Passiv mobilisering af cervical columna, og thoracal columna, massage af spædt muskulatur. Nervemobilisering n. medianus bilat.

01.11.2016.

Pt. oplever en forværring af sine symptomer når hun har travlt i ..., og hun føler sig mere træt og smertepræget i denne periode. Hun har stadig fuldtidsarbejde, og siger det er svært for hende og gå ned i tid, idet hun er selvstændig.

(...)

05.01.2019

Har arbejdet rigtig meget siden sidste behandling, og så forværres hendes symptomer med det. Hun er ked af situationen og det påvirker hende meget at hun har svært ved at klare sit job. Jeg er også bekymret for, om hun kan fortsætte med sit erhverv i en fuldtidsstilling på sigt og det nævner jeg for patienten.

Ankenævnet *for* Forsikring

11.

103268

(...)

20.08.2019

Har holdt ferie siden sidst, og har haft det bedre. Der er ingen tvivl om, at det er hendes arbejde som selvstændig ..., der er årsag til hendes smerteproblematik.
Massage af skulder-nakke området.'

Vedrørende perioden **efter** sygemeldingen den 1. september 2020, finder selskabet det relevant at fremhæve følgende notater:

'15.09.2020

Pt. oplyser at hun ikke kan holde til at arbejde fuldtids pga. smerteproblematikken. Så hun er gået ned i tid, og ved ikke hvordan fremtiden ser ud ift jobbet. Vi har snakket om dette løbende og jeg vurderer at pt. Ikke kommer op på fuldtid igen.

09.10.2020

Pt. har stadig store smerter i nakken og klager over hovedpine samt svimmelhed.

Samme beh.

Hun oplyser at hendes nuværende [virksomhed] ophører med hendes kompagnon. Hun starter op i ... i hendes eget hjem fra 01.12.2012 med få timer om dagen.

01.12.2020

Pt. er i dag startet op med job i hendes eget hjem og det har givet mere ro på, at hun selv kan styre hvor mange timer hun kan klare.

05.01.2021

Pl. har nu arbejdet i en måned med få timer om dagen og hun kan mærke at det er godt for hendes krop. Hun har stadig smerter, bare i mindre grad. Jeg vurderer at hun max kan klare 10-12 timer ugentlig.

(...)

20.06.2022

Recidiv af smerteproblematik i nakken. Hun forklarer, at der som tidligere er stor sammenhæng mellem for meget arbejde og smerte i nakken.

(...)

14.12.2022

Har haft en god første periode siden sidst, men har de sidste par uger haft tiltagende smerter i nakken pga. øget arbejde i december, Samme beh.'

Kommunale oplysninger – bilag 16 og 17

Klager har haft en aktiv sag i kommunalt regi i forhold til udbetaling af sygedagpenge og ansøgning og afslag på tilskud i selvstændig virksomhed. Klagers advokat har fremlagt de kommunale akter i bilag 15, 16 og 17. Til belysning af tvisten indbragt for ankenævnet skal selskabet særligt fremhæve følgende herfra:

Rehabiliteringsteamets indstilling af 27. maj 2021

I bilag 16, s. 59-61 ligger rehabiliteringsteamets indstilling af 27. maj 2021, hvoraf selskabet skal fremhæve følgende:

Dato for møde i rehabiliteringsteamet: 27-05-2021 kl. 12:45 13:30

Indstilling: Den almindelige beskæftigelsesindsats eller sociale indsats, som kommunen kan tilbyde

Begrundelse: Rehabiliteringsteamet lægger vægt på, at det drejer sig om [klageren] med tiltagende lænde-, nakke- og skuldersmerter. Er i sommeren 2020 udredt ved arbejdsmedicinsk klinik, der vurderer sammenhæng med arbejdsfunktion som ... Der er tale om muskelsmerter, herudover er fundet slidforandringer i nakkedelen af rygsøjlen, uvist om dette har indflydelse på smerterne. Aflastning og skånehensyn vurderes at kunne bedre tilstanden, men symptomfrihed forventes ikke. Endvidere mangeårig tendens til svimmelhed. Er af arbejdsmedicinsk klinik opfordret til, at drøfte med egen læge om der skal ske henvisning til rygcenter, samt om der skal foretages udredning for nævnte, positionsbetingede svimmelhed.

Egen læge vurderer, at der er tale om varig lidelse med behov for varige skånehensyn.

Hun får behandlinger hos fysioterapeut bestående af nakkemassage, og [klageren] laver øvelser hjemme 2 gange dagligt. Hvis ikke hun får behandling og passer øvelserne, kan hun ikke holde smerterne ud.

Hun har været på rygcenter, hvor operation har været på tale, men [klageren] ønsker ikke denne operation, da der ingen garanti er for at det bliver bedre. Det drøftes at uanset om der bliver lavet stivgørende operation eller ej, vil hun alligevel have nuværende skånebehov.

[Klageren] lider af svimmelhed, men dette er dog efterhånden mindre. Hun mærker, at i takt med hun får mere ro, dominerer svimmelheden mindre, hvilket egen læge også har oplyst hende.

[Klageren] er sygemeldt siden september 2020 fra selvstændig virksomhed. Hun havde ... sammen med en anden i perioden 1988-2020. Har været registreret som 25% raskmeldt, hvad der svarer til omkring 8 timer ugentligt. Har nu afhændet virksomheden. Har i december 2020 oprettet ny virksomhed og har flyttet [arbejdet] hjem på bopælen. Dette både af helbredsmæssige årsager, men også da kollegaen var sygemeldt.

[Klageren] har tidligere arbejdet 32-40 timer i ugen, og forsøgte efterhånden at komme ned i timer, uden det lod sig helt gøre.

(...)

Adspurgte har [klageren] arbejdet siden den 01.12.2020 med den nye arbejdspladsindretning i hjemmet, og stolen har hun fået bevilget april 2021. I alt har hun været i gang i 9 uger i den nye virksomhed, undtaget 2 uger hvor hun var sygemeldt ved opstart i april 2021 efter Coronanedlukning i december 2020. Hun har fået ... med sig fra den gamle virksomhed, ... hvor hendes skånebehov bedst muligt tilgodeses.'

Rehabiliteringsteamets indstilling af 11. august 2021

I bilag 17, s. 61- 62 ligger rehabiliteringsteamets indstilling efter genbehandling den 11. august 2021, hvoraf selskabet skal fremhæve følgende:

'Dato for møde i rehabiliteringsteamet: 11-08-2021 kl. 14:45-15:30

Indstilling: Den almindelige beskæftigelsesindsats eller sociale indsats, som kommunen kan tilbyde
Begrundelse: Rehabiliteringsteamet lægger vægt på, at det drejer sig om ... kvinde med tiltagende lænde-, nakke- og skuldersmerter.

Er i sommeren 2020 udredt ved arbejdsmedicinsk klinik, der vurderer sammenhæng med arbejdsfunktion som Der er tale om muskelsmerter, herudover er fundet slidforandringer i nakkedelen

af rygsøjlen, uvist om dette har indflydelse på smerterne. Aflastning og skånehensyn vurderes at kunne bedre tilstanden, men symptomfrihed forventes ikke.

Skånehensyn: Undgå nakke eller rygbelastende arbejde, inkluderende arbejdsfunktioner med tunge løft eller statisk belastning af nakke og ryg. Minimer arbejde med ensidige gentagne belastninger af arme eller aktiviteter med bøjet nakke i længere tid. Mulighed for vekslende arbejdsstillinger. Undgå arbejde med arme over brysthøjde, hop, løb og lignende. Undgå tunge løft, skub, vrid og arbejde med foroverbøjet ryg eller fastlåste stillinger. Vekslende arbejdsstillinger, gerne med skift mellem stående, gående og siddende stillinger, og med mulighed for pauser.

Hjælpe midler: Har fået stå-støtte stol til udlån. Har skåret ned på antal arbejdstimer. Har flyttet ... hjem så hun kan holde hvil mellem kunderne. [Arbejdspladsen] er indrettet med stødabsorberende plader under gulvet og med ... højere oppe, så hun ikke skal bøje sig forover.

Dagens møde:

Sagen er senest set ved Rehabiliteringsteamet den 27-05-2021. Rehabiliteringsteamet vurderede ikke, at [klageren] opfylder betingelserne for tilskud til selvstændig virksomhed.'

Afslag på tilskud til selvstændig virksomhed 1/10-2021

I bilag 17, s. 21-24 ligger den kommunale afgørelse af 1. oktober 2021, hvori klager meddeles afslag på bevilling af tilskud til at drive selvstændig virksomhed.

Danicas vurdering af tab af erhvervsevne – bilag 2 og 4

Ved afgørelse af 22. marts 2023 traf Danica afgørelse vedrørende klagers forsikring med ret til tab af erhvervsevne og fritagelse for indbetaling (præmiefritagelse), hvis den generelle erhvervsevne er nedsat til 1/3 eller mindre. Det vil sige dækningerne på forsikringerne [ordning 1 og 2].

I begrundelsen blev klager informeret om, at selskabets vurdering var foretaget i samarbejde med selskabets lægekonsulent, og at der herudfra var fastlagt et tilstrækkeligt sikkert stationærtidspunkt ved den arbejdsmedicinske undersøgelse i juni 2020, og at hendes erhvervsevnetab derfor kunne vurderes længerevarende og generelt allerede fra sygemeldingstidspunktet den 1. september 2020. Klager blev meddelt afslag på dækning som følge af, at hendes erhvervsevnetab ikke fandtes helbredsmæssigt nedsat til mindst 1/3 ud fra en generel vurdering.

Ved afgørelse med revurdering den 5. april 2024 oplyste Den Klageansvarlige i Danica, at han på baggrund af de foreliggende helbredsoplysninger og vurderinger var enig i skadeafdelingens afgørelse fra den 22. marts 2023.

Den klageansvarlig oplyste også på side 1 i sit svar, at der ikke var vurderet i forhold til et erhvervsevnetab på halvdelen, men at, citat: *'vi har vurderet, at din klients erhvervsevne ikke er nedsat til 1/3 eller mindre, som er betingelserne for udbetaling af dækning ved tab af erhvervsevne ifølge forsikringsbetingelserne.'*

Selskabets begrundelse

Klager er uddannet ... og var ... år, da hun sygemeldte sig den 1. september 2020. På sygemeldingstidspunktet havde klager haft en [virksomhed] sammen med en kompagnon siden 1988. Da både kompagnon og klager nu var sygemeldte, blev den fælles [virksomhed] bragt til ophør, og klager åbnede i stedet en [virksomhed] i eget hjem. Klager genoptog ... arbejdet den 1. december

2020 men nu på nedsat tid. Klager har ikke været i et kommunalt jobafklaringsforløb, men hun har søgt og fået afslag på tilskud til arbejde i sin nye selvstændig virksomhed. Klager oplyser, at hun maksimalt kan arbejde 8-10 t/uge.

Klagers ret til forsikringsydelser er betinget af, at hun på grund af sygdom eller ulykkestilfælde mister sin erhvervsevne, således at erhvervsevnen er nedsat til 1/3 eller derunder af den fulde erhvervsevne, jf. bilag B, s. 12, §1, gældende for både forsikring [ordning 1] og [ordning 2].

Selskabets vurdering af klagers evne til at opnå indtægt ved eget arbejde (erhvervsevne) finder sted med udgangspunkt i de lægelige oplysninger. Det skal være lægeligt dokumenteret, at det er klagers helbred (sygdom eller ulykke), der forhindrer hende i at arbejde over 1/3 selv i relevant skånsom beskæftigelse.

Som kravstiller, er det klager, der skal bevise, at hun opfylder betingelserne for at være dækningsberettiget. Det vil derfor være til ulempe for klager, hvis sagsoplysningerne giver holdepunkter for, at arbejdsophør/vedvarende nedsat arbejdstid har andre årsager end helbred, eller hvis erhvervsevnen ikke er tilstrækkelig belyst i arbejde med relevante skånehensyn.

I forhold til klagers helbredsmæssige tilstand, har selskabet lagt vægt på, at det blev journalført ved arbejdsmedicinsk undersøgelse den 30. juni 2020, at klager havde røntgenpåvist slid i nakkedelen af rygsøjlen, og at hun døjede med kroniske lænde- nakke- og skuldersmerter samt tendens til svimmelhed ved ekstension og rotation (bagudbøjning og sidedrejning) af nakken. Speciallægen fandt ikke grundlag for behandling eller yderligere undersøgelse, og afsluttede klager med anbefaling om iagttagelse af skånehensyn for nakke, skulder og ryg, jf. bilag 9.

Selskabet bemærker, at klagers svimmelhed efterfølgende er beskrevet som aftaget igen, jf. bilag 16 og 17, hhv. s. 60 og 61.

For så vidt angår det røntgenpåviste slid, bemærker selskabet, at slidforandringer i rygsøjlen generelt set er et forventeligt røntgenfund proportionalt stigende med alder. Hvis slidforandringerne giver anledning til smerter og nedsat bevægelighed, kan disse typisk lindres ved hjælp af skånehensyn, træning og/eller smertestillende medicin.

Det betyder, at diagnosticering af en sådan aldersbetinget tilstand ikke i sig selv udsiger noget om, hvornår eller hvorvidt slidtilstanden bliver symptomgivende. Og ej heller om det i så fald er i et omfang, der vedvarende forhindrer arbejde svarende til et betydeligt generelt erhvervsevnetab på 2/3.

Selskabet lægger vægt på, at der ved undersøgelse og diagnosticering på arbejdsmedicinsk ambulatorium den 30. juni 2020 ikke blev fundet indikation for behandling udover aflastning og skånehensyn (bilag 9).

Selskabet lægger også vægt på, at den sundhedsansvarlige tilknyttet klagers kommunale sag oplyste den 18. maj 2021, at det er uvist, om slidforandringerne i nakkedelen af klagers rygsøjle har indflydelse på klagers smerter, der blev beskrevet som 'muskelsmerter' (bilag 16, s. 63).

Selskabet lægger også vægt på, at det siden 2016 har været journalført, at klagers smerter og heraf følgende gener opstår i relation til hendes arbejde som ... - hvor netop musklerne i nakke,

skulder og lænd belastes mest - og at det var velkendt, at klagers symptomer forværredes i perioder, hvor klager havde haft travlt i ... (bilag 5, 8 og 9 og bilag G).

Dette har således dokumenteret været klagers generelle helbredstilstand i flere år.

Selskabet har, i samråd med sin interne lægekonsulent med speciale i ortopædkirurgi, vurderet, at der med tilstrækkelig sikkerhed kunne skønnes over klagers længerevarende, generelle erhvervs-evne senest den 30. juni 2020. Dette svarende til datoen for specialistundersøgelsen på arbejds-medicinske ambulatorium, hvor klagers helbredstilstand blev vurderet kronisk og uden andre plan-ner for behandling end råd om aflastning og skånehensyn.

Selskabet lægger vægt på, at selvom klagers skånehensyn ikke blev iagttaget i den fælles ..., fort-satte klager med at arbejde i [virksomheden] efter den arbejdsmedicinske udredning den 30. juni 2020 og frem til den 1. september 2020. Ud fra det oplyste arbejdede klager 25-40 t/uge (bilag 1, 5, 9 og 16).

Ifølge sagens akter blev klagers sygdomsmeddeling den 1. september 2020 forudgået af en arbejdsmæs-sig overbelastning grundet kompagnonens sygdomsmeddeling den 4. august 2020, jf. bilag 15, s. 13 (min udhævning): [Klager] har gennem mange år haft ... med kollega, men de har valgt at lukke ... grun-det kollegas sygdomsmeddeling. [Klager] fortæller, at hun til slut stod med alt for mange timer i ..., hvil-ket resulterede i sygdomsmeddeling.'

Det vil sige en fysisk overbelastning af klager grundet ekstraordinære forhold i ..., hvor hendes skånehensyn ikke blev overholdt, og dermed en forventelig symptom-opblussen svarende til de dokumenterede forbigående forværringer i de forudgående år.

Selskabet bemærker, at det i efterfølgende notater er refereret fra samtaler med klager, at fælles ... ophør var en nødvendig følge af kompagnonens sygdom, således også notat af 9. oktober 2020 i bilag 8 og APV'en fra den 20. december 2020 i bilag 15.

Det synes derfor rimeligt at lægge til grund, at – udover helbredet – har disse ydre omstændighe-der

haft en væsentlig betydning for tidspunktet for den erhvervsmæssige ændring, hvor klager ud-trådte af den mangeårige fælles ... og åbnede en ... alene.

Selskabet lægger vægt på, at klagers helbredstilstand nødvendiggør iagttagelse af fysiske skåne-behov i forhold til at undgå overbelastning af skuldre, nakke og lænd (bilag 9).

Selskabet lægger vægt på, at det fremgår af sagens akter, at klager havde svært ved at kunne iagt-tage sine skånehensyn som selvstændigt ..., og at hendes kompagnon i den fælles ... heller ikke udviste forståelse herfor (bilag 8, s.1 og bilag 5, s. 11).

Selskabet lægger vægt på, at klagers hjemme-... er oplyst til at været indrettet under hensyntagen til de fysiske skånebehov. [Arbejdspladsen] har således en højere, der er lagt stødabsorberende plader under gulvet, og klager har fået en særlig stå-støtte stol. Derudover er klagers oplyst til at arbejde mere fleksibelt med færre ... og pauser mellem ... (LÆ285 af 24. marts 2021 i bilag 16 samt rehabiliteringsmødenotat i bilag 16, s. 61).

Hertil bemærker selskabet for det første, at det undrer selskabet, at klager kunne arbejde 25-40 t/uge i den fælles [virksomhed] uden skånehensyn helt frem til den 1. september 2020, mens hun angiveligt kun kan arbejde 8-10 t/uge i den væsentligt mere skånsomt indrettet [virksomhed].

Selskabet bemærker dernæst, at selvom indretningen i klagers hjemme-... gør det muligt for hende at arbejde mere skånsomt end i den fælles ..., indbefatter ... arbejdet uændret arbejdsfunktioner, der dokumenteret fremprovokere klagers gener. Dette er også direkte oplyst til klager i 2021, jf. bilag 16, s. 60, citat: 'Fysioterapeuten har snakket med [klageren] om, at ... faget nok ikke er det rigtige erhverv for hende, idet det er umuligt at tilgodese hendes skånebehov 100%'.

Med henvisning til ovenstående, er det selskabets klare opfattelse, at klagers præstationer/timetotal på lige under 1/3 i tid i ... erhvervet ikke er retvisende for klagers generelle erhvervsevne.

Ydermere må selskabet henvise til, at der er dokumenteret enighed blandt klagers læge, klagers fysioterapeut, speciallægen på arbejdsmedicinsk ambulatorium og selskabets interne lægekonsulent, om at klagers ... erhverv er uhensigtsmæssig i forhold til klagers helbredstilstand. Heri ligger der også en formodning for, at klagers funktionsevne vil være bedre i anden relevant skånsom beskæftigelse.

Det er derfor uændret selskabets påstand, at klager vil kunne arbejde over 1/3 i relevant hensyntagende beskæftigelse.

I forhold til den generelle erhvervsevne bemærker selskabet også, at klager har mange års erfaring i at drive selvstændig virksomhed og generel viden inden for ... faget, herunder med kompetencer inden for kundeservice, produkter og salg. Dette er kompetencer, der ville kunne omsættes til indtægtsgivende arbejde på det brede arbejdsmarked.

Selskabet er opmærksom på, at klager ikke har ønsket/er motiveret for at arbejde som andet end selvstændig ..., jf. bilag 16, s. 60, og at dette er årsagen til, at klager ikke har afsøgt anden mere skånsom beskæftigelse, uagtet den negative betydning dette fravalg har for hendes helbredsgener, timetal og indkomst ved eget arbejde.

Selskabet bemærker for god ordens skyld, at klager ikke har fagdækning på sine forsikringsprodukter, som administreres af Danica.

Opsamlende er dét, der foreligger faktisk dokumentation for:

- at klager har haft kroniske smerter i nakke, skulder og lænd i årevis med tendens til forværring ved meget ... arbejde
- at klager, helt frem til sit arbejdsophør den 1. september 2020, har fastholdt samme beskæftigelse, som er oplyst til primært opgaver med mange timers belastning af skuldre, nakke og lænd i ... uden mulighed for aflastning
- at klagers helbredstilstand generelt set har været stationær siden den 30. juni 2020 - at kompagnonens sygemelding havde den konsekvens, at klager efter september 2020 ikke havde den fælles ... at vende tilbage til
- at klager præsterede 25-40 t/uge uden skånehensyn i den fælles ..., mens hun nu oplyses til at arbejde vedholdende 8-10 t/uge i sin hjemme ..., selvom klagers hjemme-... er væsentlig mere skånsomt indrettet og med mulighed for pauser.

Selskabet bemærker, at det, i henhold til klagers forsikringsvilkår, ikke er tilstrækkeligt til at berettigede til forsikringsydelse, at helbredsgenerne har været en medvirkende årsag til beslutningen om erhvervsmæssige ændringer og reduceret arbejdstid. Det er et krav, at det er helbredet i sig selv, der forhindrer den forsikrede i at kunne arbejde over en tredjedel tid selv under iagttagelse af relevante skånehensyn, jf. bilag B.

De er selskabets vurdering, at klager ikke har løftet sin bevisbyrde for et generelt erhvervsevnetab på mindst 2/3, hvilket er kravet i henhold til de aftalte vilkår for forsikring [ordning 1] og [ordning 2].

Konklusion

Samlet er det selskabets opfattelse, at selskabet med rette har vurderet klagers erhvervsevne længerevarende og generelt fra 1. sygedag, at klagers helbred ikke dokumenteret forhindrer hende i at påtage sig relevant hensyntagende arbejde over 1/3, og at selskabet derfor med rette har meddelt afslag på forsikringsydelse i relation til forsikring ... og ..."

Nævnet har fået forelagt bilag fra sagen – herunder medicinkort, personlige skatteoplysninger fra 2010 til 2023, 2021-årsregnskab for virksomheden, udskrift fra CVR-registreret hvoraf nogle gengives nedenfor. Det fremgår af journal fra fysioterapeut:

"30.08.16

...

Patienten forklarer at hun arbejder som selvstændig ..., og det giver hende problemer med smerte i skulder-nakke regionen med spændingshovedpine.

Hun mærker også begyndende sovende/stikkende følelse ud i armene til fingrene. Oplever også i perioder smerte/stivhed i lænden.

Objektiv:

Nedsat bevægelighed i cervical columna i rotation(smertestop). Positiv test på n. medius bilat, primært dxt. Meget spædt muskulatur i nakke-skulder området, især M. trapezius bilat. Og suboccipitalt.

Facetledssyndrom Thoracal columna dxt. T6-T8

Nedsat bevægelighed i lumbal columna i rotation bilat. Og flexion.

...

01.11.2016

Pt. oplever en forværring af sine symptomer når hun har travlt [på arbejdet]. og hun føler sig mere træt og smertepræget i denne periode. Hun har stadig fuldtidsarbejde, og siger det er svært for hende og gå ned i tid, idet hun er selvstændig.

...

04.04.2017

Bedring ift. Lænden. Hun føler, at det hun har størst problemer med for tiden, er store smerter i nakken, med spændingshovedpine og udstråling til dxt. Arm. Føle forstyrrelser sv. t. n. medianus dxt. Nervemobilisering n. medianus, samt mobilisering og massage af cervical columna

...

02.05.2017

Pt. Oplever, at behandlingen hjælper hende, og at hun ikke kan klare sit job uden.

...

12.12.17

Hun har ekstra travlt på arbejde op til jul, og det resulterer i øget påvirkning af hendes symptomer.

...

02.05.2018

Røntgen af Cervical columna viser degenerative forandringer med udtalt discus degeneration C5/C6. Let unkovertbral artrose og udtalt spondyartrose bevirkende moderat påvirkning af rodkanaler in prim. Sin.

Disse fund kan sammenholdt med patientens symptomer have sammenhæng.

...

03-05-2018

...

Pt. har smerter i nakken gennem længere tid. Der ses svimmelhed ved ekstension cervicalt. Test af a. vertebralis positiv.

...

05.01.2019

Har arbejdet rigtig meget siden sidste behandling, og så forværres hendes symptomer med det. Hun er ked af situationen og det påvirker hende meget at hun har svært ved at klare sit job. Jeg er også bekymret for, om hun kan fortsætte med sit erhverv i en fuldtidsstilling på sigt og det nævner jeg for patienten.

...

20.08.2019

Har holdt ferie siden sidst, og har haft det bedre. Der er ingen tvivl om, at det er hendes arbejde som selvstændig ..., der er årsag til hendes smerteproblematik.

...

03.03.2020

Er inde i dårlig periode med nakken, giver hende daglige problemer med smerter.

...

15.09.2020

Pt. oplyser at hun ikke kan holde til at arbejde fuldtids pga smerteproblematikken. Så hun er gået ned i tid, og ved ikke hvordan fremtiden ser ud ift. jobbet. Vi har snakket om dette løbende og jeg vurderer at pt. Ikke kommer op på arbejde fuld tid igen.

...

09.10.2020

Pt. har stadig store smerter i nakken og klager over hovedpine samt svimmelhed.

Samme beh.

Hun oplyser at hendes nuværende [virksomhed] ophører med hendes kompagnon. Hun starter op i ny ... i hendes eget hjem fra 01.12.2012 med få timer om dagen.

...

01.12.2020

Pt. er i dag startet op med job i hendes eget hjem og det har givet mere ro på, at hun selv kan styre hvor mange timer hun kan klare.

...

05.01.2021

Pt. har nu arbejdet i en måned med få timer om dagen og hun kan mærke at det er godt for hendes krop. Hun har stadig smerter, bare i mindre grad. Jeg vurderer at hun max kan klare 10-12 timer ugentlig.

Ankenævnet *for* Forsikring

20.

103268

...

Ankenævnet for Forsikring

21.

103268

29.03.2021

Haft flere smerter siden sidst i nakken, idet hun havde haft flere [opgaver]. Det bekræfter os i at hun må holde sig til det anbefalede timeantal.

...

22.06.2021

Bedring siden sidst

...

14.12.2022

...

Har haft en god første periode siden sidst, men har de sidste par uger haft tiltagende smerter i nakken pga øget arbejde i december."

Det fremgår af journal fra egen læge:

"16-05-2018

...

'Livslang' fys behandlet gr seq af arbejdet. Langsomt tiltagende smerter trods kons beh. Ingen radiculære gener.

...

03-06-2020

...

Under coronanedlukningen acceptabel tilstand mhp smerter. Nu påny, efter genoptaget arbejde, vedvarende og tiltagende smerter i nakke, bredende sig ned i begge arme og mod hænder. Besvær

med alle statiske positioner, besvær med stillesiddende aktivitet. Fys kun med 1, max 2 dages bedring.

...

12-08-2020

...

Pt kan ikke overskue fuldtidsarbejde længere-

Lejemålet er opsagt pr 1-12. Pt overvejer lille deltids ... derhjemme.

Evt periode med deltidssygemelding, men ikke løsningen på lang sigt.

Bør anmeldes som arbejdsbetinget lidelse

...

02-09-2020

...

Fortsat og tiltagende smerter. Timeantal langt over det tilrådelige ... Symptomdebut efter ca 3 timers arbejde og gener derefter 1-2 dg Anbefales deltidssygemelding 2 timer hv 2 dg.

...

24-03-2021

...

Samtale omkring arbejdstidstilrettelæggelse og generelle profyl forhold

...

Pt. har i mellem tiden ligeledes haft vurdering og rådgivning via ergoterapeut, hvor arbejdspladsen er nyindrettet bl.a. ergonomisk indrettet ... og ... stol. Ligeledes fortsætter pt. med vedligeholdelses beh. Hos fysioterapeut.

2.4.

Der er aftalt at pt. opstarter med privat ..., hvor kundeantallet er markant reduceret og der er indskudt gode perioder med hvile mellem ... Ligeledes er de beskrevne skånehensyn iagttaget så vidt muligt.

I fald ovenstående skånehensyn og arbejdsreducering iagttages, vurderes et forsat erhverv som ... som værende realistisk.

Tilstanden vurderes værende permanent og skånehensynene ligeledes permanente."

Det fremgår af røntgensvar af 17/5 2018:

"16-05-2018 11:52 RU af columna cervicalis

Røntgen af columna cervicalis: Sammenholdt med røntgen 14.11.07 ses progression af overvejende midtcervikale degenerative forandringer med udtalt discusdegeneration C5/C6, lidt mindre udtalt C4/C5, let unkovertbral artrose og udtalt spondylartrose bevirkende moderat påvirkning af rodkanaler in prim sin. Pt. hælder hovedet mod højre - sammenholdt med røntgen af thorax 2004 / røntgen af columna thoracolumbalis 14.11.07 ses som da asymmetri af costae 1 / klavikelposition, costa 1 sin/ venstre klavikel positioneret lidt højere end modsidigt - man får indtryk af, at costa 1 sin er leddannende med C7?

RD: Spondylosis, degeneratio discii C4-C6 Asymmetri af øvre thoraxskelet."

Det fremgår af journal fra Arbejdsmedicinsk ambulatorium:

"30-06-2020

...

[Klageren] højrehåndet ... igennem 36 år. Henvist af praktiserende læge til arbejdsmedicinsk vurdering af kroniske nakkesmerter.

Mangeårige tiltagende lænde- nakke og skuldersmerter. De sidste fem år har hun reduceret arbejdstiden til ca. 25 timer om ugen på baggrund af tiltagende bevægeapparatssmerter. Især forværring i morgentimerne med bedring op af dagen. Smerterne forværres under arbejdet som ...

Objektivt:

Fremtræder smerteforpiint.

Undersøgelsen af nakken begrænset af tendens til svimmelhed ved ekstension og rotation i nakken.

Mange ømme muskulære triggerpunkter i rotator cuffen og pektoralis muskulaturen.

Foramenkompressionstest udløser de kendte smerter samt trykkende diffuse smerter ud i skuldre og overarme. Ingen sikre radikulære symptomer. Nedsat gribekraft i begge hænder på ca 30 kpa. Neurologisk intakt.

Røntgen af cervikal columna fra 2018: Spondylose og diskusdegeneration midt cervikalt.

Columna lumbale udbredte myo-facielle smerter der stråler ud i begge balderegioner med smerter i musculus piriformis bilateralt.

...

Sammenhæng mellem eksponering og sygdom:

Der er tidsmæssig sammenhæng mellem arbejdsseksponering som ... og udvikling af smerter i nakke/skulderåg, med hyppige løft af armene frem foran kroppen kombineret med mere statiske løft af venstre arm under ... kombineret med lidt bøjet nakke, der øger risikoen for udvikling af kroniske nakke/skuldersmerter. Gående og stående arbejde der øger risiko for udviklingen af lændesmerter. Arbejdet vurderes ligeledes at kunne vedligeholde og forværre hendes symptomer.

...

Ankenævnet *for* Forsikring

23.

103268

Yderligere undersøgelser:

AFSLUTTES, ikke behov for yderligere arbejdsmedicinsk udredning eller behandling

...

Der vurderes at være tale om en kronisk smertetilstand med risiko for erhvervsevnetab.

Prognosen er usikker. Aflastning og skånehensyn kan bedre tilstanden, men der kan ikke forventes symptomfrihed.

Der vurderes at være varige skånehensyn:

Nakke:

Undgå nakke- eller rygbelastende arbejde, inkluderende arbejdsfunktioner med tunge løft eller statisk belastning af nakke og ryg. Minimer arbejde med ensidige gentagne belastninger af arme eller aktiviteter med bøjet nakke i længere tid. Mulighed for vekslende arbejdsstillinger. Undgå arbejde med arme over brysthøjde, hop, løb og lignende.

Ryg:

Undgå tunge løft, skub, vrid og arbejde med foroverbøjet ryg eller fastlåste stillinger. Vekslende arbejdsstillinger, gerne med skift mellem stående, gående og siddende stillinger, og med mulighed for pauser og

Skulder:

Undgå kraftbetonede arbejdsopgaver som involverer skulderleddet, særligt med armene ud fra kroppen, og hurtige gentagne skulder- eller overarmsbevægelser. Minimer antallet af opgaver, der involverer længere tids statisk belastende arbejde med arme i eller over skulderniveau.

Ydermere er det anbefalelsesværdigt at undgå ensidige gentagne arbejdsbevægelser.

Ved dagens samtale er patienten rådgivet af socialrådgiver ... i forhold til mulighederne i jobcenterregi samt muligheder for deltidssygemelding/fuldtidssygemelding. Patienten er rådgivet i forhold til hensigtsmæssig arbejdsplanlægning.

...

30-06-2020 [socialrådgiver]

...

Patienten er til udredning ved læge ... Patienten er selvstændig ... som hun har i fællesskab med kollega. For tiden arbejder patienten ikke fuld tid, men hun har ikke sygemeldt sig. Jeg foreslår, at hun bliver sygemeldt, og derefter langsomt vender tilbage, ved hjælp af fastholdelseskonsulent fra jobcenteret. Patienten føler ikke hendes kollega har forståelse for hendes situation, men det kunne måske løses ved at få den samtale med en fastholdelseskonsulent."

Det fremgår af fysioterapeutisk APV af 15/12 2020:

"[Klageren] har gennem mange år haft [virksomhed] med kollega, men de har valgt at lukke ... grundet kollegas sygemelding. [klageren] fortæller, at hun til slut stod med alt for mange timer ... , hvilket resulterede i sygemelding. [Klageren] har nu valgt at flytte ... hjem privat. Har lige fået alt på plads og er startet op i privaten.

[Klageren] fortæller, at hun gennem de sidste 22 år har haft behov for behandlinger hos fysioterapeut for at holde smerterne nede.

...

[Klageren] er vurderet ved arbejdsmedicinsk og vi drøfter at skånebehovene ikke er forenelige med ... faget. [klageren] er klar over dette, men hun brænder for sit fag og ønsker at fortsætte på de timer der er muligt for hende. [klageren] ønsker fleksjob i egen virksomhed.

...

[Klageren] fortæller, at hun ikke helt har fået en rytme / hverdag i den nye ... Det har været hårdt med flytning og det kræver lidt før hun har fundet sig til rette og har fået en hverdag. Hun fortæller, at hun i øjeblikket arbejder ca. 8 timer i ugen, hvilket i er max. Døjer meget med udtrætning i arme og skuldre samt hovedpine. Det er en klar fordel for [Klageren], at hun har flyttet ... hjem. [Arbejdspladsen i hjemmet] er nyindrettet og [klageren] har fået en højre ..., så hun ikke skal læne sig forover ved [Arbejdsstationen] passer med at [klageren] kan hvile underarmene på kanten, så hun belaster skuldre og nakke mindst muligt. Under det nye gulv er der lagt stødabsorberende plader, så gulvet er bedre for [klageren]. Desuden er det en fordel for [klageren], at hun kan holde pauser mellem ... og at hun har mulighed for at planlægge dagen bedst muligt.

[Klageren] har en ... stol, men denne er ikke optimal for hende. Der er ikke de nødvendige indstillinger for at den kan aflaste [Klageren], både ift siddestilling, høje og støtte. En specialstol vil muligvis kunne aflaste [Klageren] yderligere, så hun ikke belaster lænd, nakke og skuldre så meget. Det aftales, at [Klageren] kommer til afprøvning af stole for at finde den specialstol der passer bedst til hende. Stolene er ikke almindeligt forekommende i en ...".

Det fremgår af brev fra jobcenteret af 10/2 2021:

"Vi har truffet afgørelse om at forlænge udbetalingen af sygedagpenge, efter reglerne i lov om sygedagpenge § 27

...

Begrundelse

Vi vurderer, at der er behov for en afklaring af, om du er omfattet af reglerne om tilskud til selvstændige med nedsat arbejdsevne.

Vi har særligt lagt vægt på de helbredsmæssige oplysninger og dine egne oplysninger om dit arbejdsliv."

Det fremgår af den kommunale journal:

"02-02-2021

...

Det vurderes at [klageren] er delvist uarbejdsdygtig pga egen sygdom som er slid i nakke/skuldre og lænd.

...

Hjælpe midler og PA kan ikke kompensere for funktionsnedsættelsen.

...

10-06-2021

...

Rehabiliteringsteamet har vurderet at du ikke er berettiget til tilskud til selvstændig med nedsat arbejdsevne da de betragter din flytning af ... som oprettelse af ny virksomhed fremfor ændring af selskabsform."

Det fremgår af LÆ265 udfyldt af egen læge af 24/3 2021:

"2.3 Særlige hensyn

...

Der henvises venligst til arbejdsmedicinsk rådgivning der beskriver særlige hensyn.

Pt. har imellem tiden ligeledes haft vurdering og rådgivning via ergoterapeut, hvor arbejdspladsen er nyindrettet bl.a. ergonomisk indrettet, ... stol. Ligeledes fortsætter pt. med vedligeholdelses beh. Hos fysioterapeut.

...

2.4 Lægens kommentarer til patientens opfattelse af eget helbred

...

Der er med forvaltningen, aftalt at pt. opstarter med privat ..., hvor kundeantallet er markant reduceret og der er indskudt gode perioder med hvile ... Ligeledes er de beskrevne skånehensyn iagttaget så vidt muligt.

I fald ovenstående skånehensyn og arbejdsreducering iagttages, vurderes et forsat erhverv som ... som værende realistisk.

Tilstanden vurderes værende permanent og skånehensynene ligeledes permanente."

Det fremgår af rehabiliteringsteamets indstilling af 27/5 2021:

"Begrundelse: Rehabiliteringsteamet lægger vægt på, at det drejer sig om [klageren] med tiltagende lænde-, nakke- og skuldersmerter. Er i sommeren 2020 udredt ved arbejdsmedicinsk klinik, der vurderer sammenhæng med arbejdsfunktion som ... Der er tale om muskelsmerter, herudover er fundet slidforandringer i nakkedelen af rygsøjlen, uvist om dette har indflydelse på smerterne. Aflastning og skånehensyn vurderes at kunne bedre tilstanden, men symptomfrihed forventes ikke.

Endvidere mangeårig tendens til svimmelhed.

...

Hun får behandlinger hos fysioterapeut bestående af nakkemassage, og [Klageren] laver øvelser hjemme 2 gange dagligt. Hvis ikke hun får behandling og passer øvelserne, kan hun ikke holde smerterne ud.

Hun har været på rygcenter, hvor operation har været på tale, men [Klageren] ønsker ikke denne operation, da der ingen garanti er for at det bliver bedre. Det drøftes at uanset om der bliver lavet stivgørende operation eller ej, vil hun alligevel have nuværende skånebehov.

[Klageren] lider af svimmelhed, men dette er dog efterhånden mindre. Hun mærker, at i takt med hun får mere ro, dominerer svimmelheden mindre, hvilket egen læge også har oplyst hende.

[Klageren] er sygemeldt siden september 2020 fra selvstændig virksomhed. Hun havde [virksomhed] sammen med en anden i perioden 1988-2020. Har været registreret som 25% raskmeldt, hvad der svarer til omkring 8 timer ugentligt. Har nu afhændet virksomheden. Har i december 2020 oprettet ny virksomhed og har flyttet [virksomhed] hjem på bopælen. Dette både af helbredsmæssige årsager, men også da kollegaen var sygemeldt.

[Klageren] har tidligere arbejdet 32-40 timer i ugen, og forsøgte efterhånden at komme ned i timer, uden det lod sig helt gøre.

De 8 timer hun arbejder i dag, er hun nået frem til med hjælp fra egen læge, der anbefalede 8 timer i ugen fordelt på 4 dage. Hun har fået diverse hjælpemidler, og mærker hun bedre får tilgodeset sine skånebehov.

Adspurgt har [Klageren] arbejdet siden den 01.12.2020 med den nye arbejdspladsindretning i hjemmet, og stolen har hun fået bevilget april 2021. I alt har hun været i gang i 9 uger i den nye virksomhed, undtaget 2 uger hvor hun var sygemeldt ved opstart i april 2021 efter Corona-nedlukning i december 2020. Hun har fået kunder med sig fra den gamle virksomhed, kunder hvor hendes skånebehov bedst muligt tilgodeses.

Fysioterapeuten har snakket med [Klageren] om, at ... faget nok ikke er det rigtige erhverv for hende, idet det er umuligt at tilgodese hendes skånebehov 100%. [Klageren] siger, at det at være ... er hele hendes liv. [Klageren] har af flere omgange tænkt over om hun skal vælge andet erhverv, men hun har været ... i 38 år, og kan ikke se sig selv andre steder, 'jeg brænder for det jeg laver'.

Rehabiliteringsteamet vurderer ikke, at [Klageren] opfylder betingelserne for tilskud til selvstændig virksomhed."

Det fremgår af klagerens anmeldelse af 6/7 2021:

"1. Hvad var dit erhverv (stilling) før du blev uarbejdsdygtig?

...

Selvstændig erhvervsvirksomhed

...

4. Er din uarbejdsdygtighed opstået som følge af et ulykkestilfælde/en ulykke? ... Nej

...

5-6 år siden begyndte symptomerne at tage til

...

5.

a) Beskriv de helbredsmæssige gener, din tilstand/sygdom giver dig:

Hovedpine, smerter i arme, smerter i lænd og smerter i fødderne. Lænden låser mv.

...

7. Første sygedag?

Dato: 02.09.20

...

[Klageren] har genoptaget arbejdet med ca. 8 timer ugentligt i egen virksomhed.

...

[Klageren] arbejder med nedsat tid som følge af sine gener. Den nye ... er indrettet bedre ifht. Skånehensyn. Der skal være dage mellem fx ... mv."

Det fremgår af rehabiliteringsteamets indstilling af 11/8 2021:

"**Indstilling:** Den almindelige beskæftigelsesindsats eller sociale indsats, som kommunen kan tilbyde

...

Skånehensyn: Undgå nakke- eller rygbelastende arbejde, inkluderende arbejdsfunktioner med tunge løft eller statisk belastning af nakke og ryg. Minimer arbejde med ensidige gentagne belastninger af arme eller aktiviteter med bøjet nakke i længere tid. Mulighed for vekslende arbejdsstillinger. Undgå arbejde med arme over brysthøjde, hop, løb og lignende. Undgå tunge løft, skub, vrid og arbejde med foroverbøjet ryg eller fastlåste stillinger. Vekslende arbejdsstillinger, gerne med skift mellem stående, gående og siddende stillinger, og med mulighed for pauser.

Ankenævnet for Forsikring

28.

103268

...

Rehabiliteringsteamet fastholder, efter konsultation til kommunens jurister, at [Klageren] ikke opfylder betingelserne for tilskud til selvstændig virksomhed."

Det fremgår af LÆ285 udfyldt af egen læge af 8/10 2021:

"1. Diagnose/årsag til sygefravær

...

Cervikal spondylose

...

2. Vurdering af sygefravær

...

Aktuel 8 timers ugentligt arbejde, mhp aflastning og vurdering af mulig fremtidig arbejdsevne."

Det fremgår af funktionsattest udfyldt af egen læge af 23/2 2022:

"3. a) Diagnose angivet på dansk ...

...

1. Dansk: Kroniske slidskader i nakkens led og ledbånd

...

2. Dansk: Kronisk slidforandringer i skulder og nerver.

...

4. a) Oplyser patienten, at behandling er påbegyndt? ... Ja

...

Fysioterapi

...

9. a) Hvilke funktioner af sit hidtidige arbejde eller daglige funktioner mener patienten han/hun ikke kan udføre?

...

Finmotoriske funktioner der samtidig kræver statisk belastning, foroverbøjede arbejdsfunktioner. Arbejde med arme over skulderhøjde. Rengøringsarbejde.

b) Hvad er den lægelige eller medicinske årsag til, at patienten ikke kan udføre disse funktioner?

...

Kroniske aktivitetsbetingede smerter i nakke/skulder. Forværres markant ved blot let belastning.

...

C. Hvor mange timer daglig vurderer du, at patienten kan arbejde? ... max timer 8 timer ugentligt."

Det fremgår af forsikringsbetingelserne:

"Definition af invaliditet

*) § 1. Ret til præmiefritagelse og/eller invalideydelse har den forsikrede, der på grund af sygdom eller ulykkestilfælde mister sin erhvervsevne uden at det skyldes forsæt, således at erhvervsevnen er nedsat til 1/3 eller derunder af den fulde erhvervsevne.

§ 2. Nedsættelse af erhvervsevnen, der berettiger til præmiefritagelse og/eller udbetaling af invalideydelse, foreligger, når den forsikrede ikke længere skønnes at være i stand til - bedømt under hensyn til hans nuværende tilstand, hans uddannelse og tidligere virksomhed - at tjene mere end 1/3 af hvad der i samme egn er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse og alder.

...

Præmiefritagelse og invaliderentes ikrafttræden og ophør

§ 5. Præmiefritagelse respektive udbetaling af invaliderente får virkning fra den dag, nedsættelsen af erhvervsevnen har været uafbrudt i 3 måneder.

Stk. 2. Er anmeldelse sket senere end 6-månedersdagen for invaliditetens indtræden, træder præmiefritagelsen respektive invaliderenten dog først i kraft på anmeldelsesdagen.

Stk. 3. I særlige tilfælde kan præmiefritagelse respektive udbetaling af invaliderente tilkendes med tilbagevirkende kraft, dog maksimalt for 2 år fra anmeldelsesdatoen.

...

I disse bestemmelser fastsættes de betingelser, der skal være opfyldt for, at De kan få penge udbetalt, hvis De bliver invalid, eller for, at De har ret til at blive fri for at betale præmie til Deres forsikring.

Betingelserne i de to tilfælde er stort set de samme, så vi har derfor i det følgende valgt kun at forklare reglerne for invalideydelsen. På denne måde mener vi, bestemmelserne bliver mere overskuelige.

Hvad er invaliditet?

Den forsikringstype, der hedder invaliderente, kommer til udbetaling, hvis De mister evnen til selv at arbejde.

Hvis Deres erhvervsevne - enten på grund af sygdom eller ulykkestilfælde - bliver nedsat til 1/3 eller derunder, vil De få udbetalt invalideydelse. Invalideydelsen dækker ikke en invaliditet, der er begrænset til et bestemt fag eller fagområde, men den almene erhvervsevne. På kort sigt kan det være vanskeligt at afgøre, om der er tale om en afgrænset faginvaliditet, og invalideydelsen vil derfor blive udbetalt.

På længere sigt må spørgsmålet imidlertid afgøres. Her vil det evt. være afgørende for den fortsatte udbetaling af invalideydelsen, om De har fået tilkendt offentlig førtidspension. Der skal være tale om en førtidspension, der svarer til, at De har fået nedsat erhvervsevnen til 1/3 eller derunder."

Nævnet udtaler:

Klageren – som er født i 1960'erne – drev i en årrække selvstændig virksomhed inden for sit uddannelsesområde med en kompagnon, som blev sygemeldt i august 2020. Klageren blev sygemeldt den 1/9 2020 med lænde-, nakke- og skuldersmerter, og virksomheden ophørte. Klageren startede den 1/11 2020 enkeltmandsvirksomhed inden for sit uddannelsesområde og arbejdede ca. 8-10 timer pr. uge. Klageren anmeldte den 6/7 2021 erhvervsevnetab til selskabet, som har afvist at yde dækning. Under sagens behandling for nævnet har selskabet dog op-

lyst, at selskabet på ordning 3 vil bevilge præmiefritagelse til klageren fra karensudløb 1/12 2020 og længst til dækningens ophør den 1/5 2030.

Klageren er omfattet af tre ordninger hos selskabet. Ordning 1 er en krydslivsdækning, hvor kompagnonen har ret til præmiefritagelse, hvis klagerens erhvervsevne er nedsat med 2/3. Ordning 2 giver klageren ret til ydelser ved midlertidigt og længerevarende erhvervsevnetab på 2/3 samt præmiefritagelse. Præmieindbetalingerne ophørte, jf. aftalen, den 1/5 2020. Ordning 3 er en pensionsopsparing, som giver klageren ret til præmiefritagelse ved tab af erhvervsevne på mindst halvdelen.

Klageren ønsker udbetaling ved 2/3 tab af erhvervsevne. Klageren har anført, at hun har svære gener i form af smerter og nedsat bevægelighed i nakke, skuldre og lænd. Hun har en kompleks og kronisk smertetilstand, og varige skånehensyn i forhold til nakke, ryg og skulder. Klageren var under sygeforløbet i kontakt med kommunen, og som følge heraf flyttede hun arbejdet til eget hjem, hvor hun har fået bedre arbejdsforhold, idet hun har fået stødabsorberende gulv og hjælpemidler, ligesom hun bedre kan tilrettelægge pauser og kan lægge sig, hvis behovet opstår. Klageren har anført, at hun ikke vil kunne arbejde mere end 8-10 timer pr. uge i ethvert erhverv.

Selskabet har afvist dækning på ordning 1 og 2 med henvisning til, at klagerens generelle erhvervsevne ikke er nedsat med 2/3. Selskabet har anført, at det generelle erhvervsevnetab kan vurderes fra sygemeldingstidspunktet den 1/9 2020, idet der allerede ved den arbejdsmedicinske undersøgelse i juni 2020 blev fastlagt et tilstrækkeligt sikkert stationærtidspunkt. Selskabet har anført, at klageren har slidforandringer i rygsøjlen, og at gener som følge heraf typisk kan lindres ved skånehensyn, træning og/eller smertestillende medicin. Selskabet har anført, at der den 30/6 2020 ikke blev fundet indikation for behandling udover aflastning og skånehensyn, at det siden 2016 har været journalført, at klagerens smerter og gener opstår i relation til hendes arbejde, og at generne typisk forværres i perioder med travlt på arbejdet. Selskabet har anført, at klageren – selvom skånehensyn ikke blev iagttaget - var i stand til at arbejde 25-40 timer pr. uge fra 30/6 2020 til 1/9 2020, og at virksomheden lukkede på grund af kompagnonens syge-

melding. Selskabet har anført, at det derfor rimeligt kan lægges til grund, at ydre omstændigheder har haft en væsentlig betydning for tidspunktet for den erhvervsmæssige ændring. Det undrer selskabet, at klageren efter 1/11 2020 kun kan arbejde 8-10 timer pr. uge, idet arbejdspladsen nu er indrettet mere skånsomt. Selskabet har anført, at karakteren af arbejdet beviseligt fremprovokerer klagerens gener, og at klagerens læge, fysioterapeut, arbejdsmedicinsk ambulatorium og selskabets lægekonsulent vurderer, at erhvervet er uhensigtsmæssigt i forhold til klagerens helbredstilstand.

Det fremgår af fysioterapeutisk journal af 1/11 2016: "Pt. oplever en forværring af sine symptomer når hun har travlt [på arbejdet]. og hun føler sig mere træt og smertepræget i denne periode. Hun har stadig fuldtidsarbejde, og siger det er svært for hende og gå ned i tid, idet hun er selvstændig".

Det fremgår af fysioterapeutisk journal af 2/5 2018: "Røntgen af Cervical columna viser degenerative forandringer med udtalt discus degeneration C5/C6. Let unkovertbral artrose og udtalt spondyartrose bevirken moderat påvirkning af rodkanaler in prim. Sin. Disse fund kan sammenholdt med patientens symptomer have sammenhæng".

Det fremgår af fysioterapeutisk journal af 20/8 2019, at klageren "har holdt ferie siden sidst, og har haft det bedre. Der er ingen tvivl om, at det er hendes arbejde som selvstændig ..., der er årsag til hendes smerteproblematik".

Det fremgår af fysioterapeutisk journal af 29/3 2021, at klageren har "Haft flere smerter siden sidst i nakken, idet hun havde haft flere [opgaver]. Det bekræfter os i at hun må holde sig til det anbefalede timeantal".

Det fremgår af fysioterapeutisk journal af 12/8 2020, at klageren "kan ikke overskue fuldtidsarbejde længere - Lejemålet er opsagt pr 1-12. Pt overvejer lille deltid ... derhjemme".

Det fremgår af notat fra Arbejdsmedicinsk ambulatorium af 30/6 2020: "Mangeårige tiltagende lænde- nakke og skuldersmerter. De sidste fem år har hun reduceret arbejdstiden til ca. 25 timer om ugen på baggrund af tiltagende bevægeapparatssmerter. Især forværring i morgentimerne med bedring op af dagen. Smerterne forværres under arbejdet som ... Der er tidsmæssig sammenhæng mellem arbejds eksponering som ... og udvikling af smerter i nakke/skulderåg, med hyppige løft af armene frem foran kroppen kombineret med mere statiske løft af venstre arm under ... kombineret med lidt bøjet nakke, der øger risikoen for udvikling af kroniske nakke/skuldersmerter. Gående og stående arbejde der øger risiko for udviklingen af lændesmerter. Arbejdet vurderes ligeledes at kunne vedligeholde og forværre hendes symptomer. ... Prognosen er usikker. Aflastning og skånehensyn kan bedre tilstanden, men der kan ikke forventes symptomfrihed. Der vurderes at være varige skånehensyn: Nakke: Undgå nakke- eller rygbelastende arbejde, inkluderende arbejdsfunktioner med tunge løft eller statisk belastning af nakke og ryg. Minimer arbejde med ensidige gentagne belastninger af arme eller aktiviteter med bøjet nakke i længere tid. Mulighed for vekslende arbejdsstillinger. Undgå arbejde med arme over brysthøjde, hop, løb og lignende. Ryg: Undgå tunge løft, skub, vrid og arbejde med foroverbøjet ryg eller fastlåste stillinger. Vekslende arbejdsstillinger, gerne med skift mellem stående, gående og siddende stillinger, og med mulighed for pauser og Skulder: Undgå kraftbetonede arbejdsopgaver som involverer skulderleddet, særligt med armene ud fra kroppen, og hurtige gentagne skulder- eller overarmsbevægelser. Minimer antallet af opgaver, der involverer længere tids statisk belastende arbejde med arme i eller over skulderniveau. Ydermere er det anbefalelsesværdigt at undgå ensidige gentagne arbejdsbevægelser".

Det fremgår af fysioterapeutisk APV af 15/12 2020: "vi drøfter at skånebehovene ikke er forenelige med ... faget. [klageren] er klar over dette, men hun brænder for sit fag og ønsker at fortsætte på de timer der er muligt for hende. [klageren] ønsker fleksjob i egen virksomhed ... Hun fortæller, at hun i øjeblikket arbejder ca. 8 timer i ugen, hvilket i er max. Døjer meget med udtrætning i arme og skuldre samt hovedpine. Det er en klar fordel for [Klageren], at hun har flyttet ... hjem".

Det fremgår af rehabiliteringsteamets indstilling af 11/8 2021: "Skånehensyn: Undgå nakke- eller rygbelastende arbejde, inkluderende arbejdsfunktioner med tunge løft eller statisk belastning af nakke og ryg. Minimer arbejde med ensidige gentagne belastninger af arme eller aktiviteter med bøjet nakke i længere tid. Mulighed for vekslende arbejdsstillinger. Undgå arbejde med arme over brysthøjde, hop, løb og lignende. Undgå tunge løft, skub, vrid og arbejde med foroverbøjet ryg eller fastlåste stillinger. Vekslende arbejdsstillinger, gerne med skift mellem stående, gående og siddende stillinger, og med mulighed for pauser".

Det fremgår af forsikringsbetingelserne, at forsikringen giver ret til dækning, hvis klagerens erhvervsevne nedsættes til 1/3 eller derunder. Det fremgår, at "Nedsættelse af erhvervsevnen, der berettiger til præmiefritagelse og/eller udbetaling af invalideydelse, foreligger, når den forsikrede ikke længere skønnes at være i stand til – bedømt under hensyn til hans nuværende tilstand, hans uddannelse og tidligere virksomhed – at tjene mere end 1/3 af hvad der i samme egn er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse og alder".

Nævnet finder, at der ikke er grundlag for at kritisere, at selskabet pr. 1/9 2020 overgik til en vurdering af klagerens generelle erhvervsevne, idet klagerens tilstand har stabiliseret sig i en sådan grad, at der kan foretages en vurdering af, om klageren har et længerevarende erhvervsevnetab.

Nævnet har lagt vægt på, at klageren har haft gener i nakken, lænden og skuldrene i en årrække, at generne forværres under fagrelateret arbejde, og der ved arbejdsmedicinsk undersøgelse den 30/6 2020 blev opstillet varige skånehensyn.

Nævnet bemærker, at det er klageren, der skal bevise, at hendes generelle erhvervsevne er nedsat med mindst 2/3.

Efter en gennemgang af sagen finder nævnet, at klageren ikke har bevist, at hendes generelle erhvervsevne pr. 1/9 2020 er varigt nedsat med 2/3, og at hun med de rette skånehensyn ikke vil være i stand til at tjene 1/3 af, hvad der i samme egn er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige

personer med lignende uddannelse og alder. Nævnet kan derfor ikke kritisere selskabets afgørelse.

Nævnet har blandt andet lagt vægt på, at klagerens lidelser og skånehensyn ikke i sig selv tilsiger, at klageren ikke vil være i stand til at arbejde og tjene mere end 1/3 af en sædvanlig indtægt i et relevant erhverv på det brede arbejdsmarked, hvis der i jobfunktionen tages hensyn til klagerens skånebehov.

Nævnet har i den forbindelse lagt vægt på, at klageren i flere år har haft gener i nakken, skuldrene og lænden, og at hun trods dette har været i stand til at arbejde ca. 25 timer pr. uge.

Nævnet har videre lagt vægt på, at klageren ikke er afprøvet i andre jobfunktioner, end den hun har varetaget i en lang årrække, og at det fremgår af fysioterapeutisk APV, at "skånebehovene ikke er forenelige med ... faget. [klageren] er klar over dette, men hun brænder for sit fag og ønsker at fortsætte på de timer der er muligt for hende". Det fremgår af notat fra arbejdsmedicinsk ambulatorium, at arbejdet kan vedligeholde og forværre klagerens symptomer. Det fremgår af notat af 2/2 2021, at hjælpemidler ikke kan kompensere for klagerens funktionsnedsættelse.

Nævnet bemærker, at klageren skal vurderes i forhold til det brede arbejdsmarked, hvorfor nævnet må lægge til grund, at der findes andre jobfunktioner, som i højere grad vil kunne imødekomme klagerens skånehensyn, og som vil betyde, at klageren vil kunne øge sin arbejdstid til mere end 1/3 af normal arbejdstid.

Det, som klageren i øvrigt har anført, kan ikke føre til andet resultat.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Ankenævnet for Forsikring

35.

103268

Klageren får ikke medhold.

Klagegebyret tilbagebetales, idet selskabet i forbindelse med sagens behandling for nævnet delvist har imødekommet klagerens krav.

Hans-Jørgen Nymark Beck